

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. An, destructa Medallia, Rosario, Imagine, pereat Indulgentia? Et quid, si non sit penitus destructa? Et quanta debet esse ruptura, aut fractio, ut censeatur periisse Indulgentia? Et notatur in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Negativam sententiam tenet Pater Lugo de Sacramento. Pœnitent. disputat. 17. sect. 8. n. 131. ubi sic ait. Circa indulgentiam localem quæri solet, an diruta Ecclesia, cui concessa erat, maneat indulgentia in illa Ecclesia, si in eodem situ reedificatur? Aliqui Canonizati dicunt, si auctoritatem Superioris Ecclesie Canonizati dicunt, si auctoritatem Superioris Ecclesie...

Et an locus, ubi destructum fuit Templum, gaudet immunitate? Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 9.

§. 1. AD hunc casum sic respondet Gobat de indul. p. 2. cap. 6. q. 15. n. 20. si non reedificetur templum illud; aut si eadem, certum est perire indulgentiam, nam indulgentia non erat data loco simpliciter, sed Ecclesie; Layman c. 3. num. 5. Si autem per partes, seu paulatim destruat, & paulatim reedificetur, si cut manet eadem moraliter Ecclesia, ita & eadem indulgentia; Lugo n. 131. Imò et si tota simul destruat, & alia mox extruat in eodem loco, censet Suarez d. 52. sect. 1. n. 9. probabiliter remanere priorem indulgentiam; sed Lugo de hoc dubitat. Quin Layman testatur in praxi observari, ut quando Ecclesia auctoritate Prælati destruitur, ea lege, ut alio loco reedificetur, servando eundem titulum, & Patronum, secum ferat suas indulgentias. Ita Gobat; cui adde Dicastillum de Sac. tom. 2. tr. 9. disp. 2. dub. 7. num. 118. cum seq. qui etiam observat probabilem esse, & in praxi fecurum si Ecclesia superioris auctoritate tali pacto destruat, ut sub eodem titulo, aut Patrono in alium locum transferatur, etiam indulgentias, & alia privilegia transferri, Suarius l. illo 8. de legib. c. 5. in fine. Qui rectè explicat transferri privilegia vna cum Ecclesia, si concessa fuerint non ratione situs, aut loci, sed absolute ipsi Ecclesie proprio nomine, & titulo suo. Ita etiam S. Antoninus 1. p. tit. 19. cap. 1. §. 2. & Gloss. in reg. 7. in 6. Layman. sup. Franciscus Hottomantis l. illustrium quæstionum quæst. 8. Bonacin. sup. qui addit inde colligi, quod; cum consecratio destructo templo, adhuc adhæreat solo; locus consecratus, vel benedictus semper retinet sua privilegia, quæ ex loci consecratione, vel benedictione sequuntur, quale privilegium est locum non esse venalem, non posse converti ad profanos vsus, & gaudere immunitate, si immunitas primario concessa sit areæ, & non ratione ædificij; privilegium autem concessum solo non putat transferri, sed manere solo affixum, quando templum auctoritate superioris aliò transfertur.

Sup. contēdō in hęc Ref. depra diffici. nor. seq. in dibus præcedentibus Ref. & sup. in tr. 7. Ref. 23. Sed ne prætermittas hic inf. lege re doctri nam Ref. seq. & alterius Ref. cius anor;

Sup. hoc privileg. Immunitatis in Ref. præterita à lin. 10. & ver. Nisi Superioris, & melius in tom. 9. tr. 1. Ref. 6. §. verum, paulo post initium

RESOL. XXIII.

An dirupto Templo Indulgentia ipsi concessa pereat? Et quid, si Superioris auctoritate Ecclesia destruat in partem delinquentium? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 20.

AD hunc casum libet respondere cum verbis Pauli Layman, in Theolog. moral. l. 5. tr. 7. c. 3. ubi sic ait. Si Ecclesia diruta iterum non reedificetur, locus privatur Indulgentia, cum non loco simuletur, sed Ecclesie fuerit concessa; sin verò ædificetur iterum Ecclesia in eodem loco, retinet Indulgentiam, sicuti & alia privilegia, quippe cum moraliter eadem Ecclesia censetur, sicuti docet idem Suarez n. 8. Limitat tamen Innocent. in cap. 2. de novi operis nuntiatione. gloss. in reg. 7. in 6. Nisi Superioris auctoritate destruat in partem delinquentium, tunc enim omnibus privilegijs spoliari censetur, ut iterum ei expresse, seu tacite conferenda sint, de novo ædificetur. Id verò non est improbabile, atque in praxi servari solet, quod Innocent. ibid. docet, & Ludovicus Bononius in tr. de Indulgentiis n. 75. si Ecclesia auctoritate Superioris tali pacto destruat, ut sub eodem titulo ac Patrono in alium locum transferatur, etiam Indulgentias & alia privilegia eius transferri, quod etiam docuit glossa in reg. 7. in 6. D. Antonin. part. 1. tit. 19. cap. 1. §. 2. Suarez lib. 8. de legib. cap. 5. in fine, qui bene id explicat, transferri privilegia vna cum Ecclesia, si concessa non ratione situs, aut loci, sed absolute Ecclesie proprio nomine ac titulo suo. Vide etiam Villalobum Fabrum de pœnit. in 4. sentent. dist. 19. q. 7. disp. 3. c. 6. n. 184.

RESOL. XXV.

An destructa Medallia, Rosario, Imagine, pereat Indulgentia? Et quid, si non sit penitus destructa? Et quanta debet esse ruptura, aut fractio, ut censetur perisse Indulgentia? Et notatur in applicatione Indulgentiarum, opus esse, ut quis coram se habeat Medallias, Rosaria, & Imagines, & semel Medallijs Indulgentia applicata, postea non potest amplius tolli, & alijs similibus applicari. Et docetur, quod facultas concedendi Indulgentias nunquam delegatur laicis, & faminis; sed tamen hi possunt determinare grana, aut Imagines.

Et

RESOL. XXIV.

An Indulgentia alicui Templo, vel Sacello concessa amittatur, destructo Templo, si non reedificetur? Et quid, si per partes destruat, & per partes reedificetur? Et quid, si Ecclesia auctoritate Prælati destruat ea lege, ut alio in loco reedificetur, servando eundem titulum, & Patronum, an secum ferat suas Indulgentias, & Privilegia?

Et cuiusmodi aduertitur, quod vni, eidemque Imagini, grano, &c. plures, & diuersae benedictiones applicari possunt?
Ex p. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 9.

Sup. cor. 1. in hac Ref. vique ad §. Nota etiam in Ref. 10. & ne deferas legere doct. Ref. praeterita, & aliarum eius primae annot.

AD hoc dubium nimis practicabile sic respondet Amicus in *Curs. Theolog. tom. 8. d. 10. sect. 2. num. 91.* Dubium esse potest, an destructa, vel perdita Imago, Rosario, vel Numismate, cui applicata fuit Indulgentia à Pontifice; posset in aliam Imaginem, Rosarium, vel Numisma Indulgentia transferri, vti de Templo diruto supra dictum est, cum videatur esse eadem ratio. Nam causa propter quam Indulgentia huiusmodi rebus conceditur, est ad excitandam deuotionem erga Sanctos, qui in huiusmodi Imaginibus, & Numismatis coluntur. Nihilominus, nisi id in ipsa concessione exprimitur, non arbitror sola auctoritate eius, cui in talibus rebus Indulgentia conceditur, id fieri posse. Alioquin non foret maior ratio de vna Imago, vel Numismate, ac de pluribus: atque adeo semel in vna Imago, vel Numismate Indulgentia obtemperata, posset, illa destructa, vel perdita in aliam, & in aliam eadem Indulgentia transferri: quod non videtur iuxta mentem concedentis. Nec est par ratio de Templo diruto: tum quia illud supponitur transferri alio cum auctoritate superiori; tum maxime, quoniam Templum natura sua est perpetuum, nec facile destrui, vel amitti potest, sicut grana, Imagines, & Numismata. Vnde voluntas concedentis praesumitur accommodata, rebus, quibus Indulgentiam applicat: vt sicut Templum ex natura sua perpetuum est amittique non potest, contra verò Imagines, Grana, & Numismata, natura sua amissibilia sunt; ita Indulgentia his rebus concedi praesumitur amissibiliter, contra verò Templo inamissibiliter. Aduertendum autem est, vt res illa, cui applicata est Indulgentia, Indulgentiam amittat, ita debere destrui, vt moraliter amittat esse eadem, quae antea; alioquin si vel refici possit, vel maior pars ipsius integra maneat, manebit cum ipsa Indulgentia. Hucusque Amicus.

2. Sed quoad hoc vltimum magis difficile, minutius distinguit, & tem pertractat Pater Gobat in *Thef. Indulg. part. 2. cap. 14. quest. 37. num. 390.* vbi sic ait: Quanta debet esse ruptura, aut fractio, vt censetur periisse Indulgentia? Respondetur Primo: Indulgentiae applicatae Rosario, nil officit fractio chordulae, seu funiculi, quia mutatio, & variatio chordulae non facit, vt Rosarium sit villo modo mutatum moraliter. Secundo: similiter nil obesse videtur, etsi penitus frangatur crucula Rosarii, aut etiam sexta circiter pars granorum, saltem si alia substituantur, nam censetur nihilominus esse idem moraliter Rosarium. Tertio: & si frangatur superior pars, & fibula Medallij, ita vt non possit amplius suspendi ex Rosario, non tamen petit Indulgentia Medallio concessa, quia saltem ratione Imaginis illi insculptae, potest adhuc inferuire ad vsum Religiosum. Quarto: quamuis laceretur, aut exuratur tota illa charta, aut tela, quae est continua cum parte, cui immediate inhaerent colores Sanctum ipsum representantes, non perit Indulgentia illa Imagini concessa, nam remanet nihilominus vera Imago, seu effigies Sancti Quinti, si crucula Carabatenensis pars recta, aut transuersa ita frangatur, vt quod infractum manet, representet adhuc crucem Hispanicam, aut etiam qualemcumque crucem, non videtur intercidisse Indulgentia, quia nihilominus id quod restat, potest secundum morem Ecclesiae interuenire ad vsum verè, & propriè dictae crucis; si verò ita frangatur, vt non refectat amplius speciem crucis, perit Indulgentia, quae tamen reditura videtur, si partes fractae denuò copulentur. Quod etiam dicendum censeo, de Imago per medium fissa, aut scissa, iterumque compa-

eta. Ratio petitur ex dictis de interitu, & reditu Indulgentiae alicui Templo, quod destruitur, & restituitur, concessae; nec enim video, cum forma Templi pereunte, pereat Indulgentia, redeunte, seu restituta redeat; & non item destructa forma substantiali crucis & Imaginis non pereat Indulgentia, & non redeat, quando Imago, & crux dicto modo restituitur, cum praesertim crux refecta sit physice, & moraliter eadem. Sextò: Si Rosarii dimidia pars confringatur, censeo Indulgentiam non remanere in parte integra. Ducor, quia si manet in parte integra, tum posito, quod dimidia pars non esset confrica, sed tantum amissa, sequeretur in dimidia parte amissa, reficere etiam Indulgentiam, cur enim potius residet in non amissa, quam in amissa? Hoc autem non debet admitti, quia si admitatur, sequeretur me posse ex vno Rosario habere Indulgentias quinque Sanctorum facere duo, quorum singula sint verè affecta Indulgentiis. Hoc autem est vtique falsum, quia neque Ego, neque vllus priuatus potest multiplicare intentiones Indulgentiarum faciendo 10. aut plures ex vno. Haec omnia Gobat loco citato.

3. Sed quia casus est practicabilis, non desinet hic apponere verba Patris Pellizzarii in *Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 5. sect. 5. subsect. 1. numero 132.* sic asserentis: Adde, quod si Crux Carauacae habens Indulgentias frangatur quoad hastam superiorem transuersam; hoc ipso amittit Indulgentias: cum sic non sit amplius Crux Carauacae, quae formaliter consistit in hoc quod habeat duplicem hastam transuersalem, sed Crux ordinaria, & alias Indulgentiae applicatae alicui rei durent, nisi quandiu res illa sic subsistit, vt iuxta prudentem aestimationem sit, & dici possit eadem, quod potissimum haberet locum, si dicta Indulgentiae concessae fuissent Cruci Carauacae, quatenus tali; sic feruerunt mecum viri docti consulti. Secùs dicendum videtur in casu quo globuli alicuius Rosarii habentis Indulgentias v. g. Sancti Caroli fracto filo eos colligante inuicem sequebantur, tunc enim probabile est adhuc in eo durare Indulgentias, cum re vera adhuc sit Rosarium substantialiter, adeoque non appareat, vnde dicatur amissae Indulgentias. Quod idem puto probabiliter dici posse in casu, quo Crucis Carauacae hasta longior notabiliter (etsi non totaliter, frangatur in ea parte, quae est sub duabus hastis transuersalibus: sic enim adhuc videtur manere eadem numero Crux, & alioqui Indulgentia durat quamdiu res, cui applicata est, manet eadem numero. Ita ille, & Ego.

4. Nota etiam hic obiter in applicatione Indulgentiarum opus esse, vt quis coram se praesentes habeat Medallas, Rosaria, Imagines, &c. vt ex Virano VIII. notauit Pater Lezana in *Summa Q. Q. Regul. tom. 5. verb. Indulgentia, quoad Regul. numero 19.* & semel Medallii Indulgentia applicata, postea non potest amplius tolli, & aliis similibus applicari; vt notat Quintanadueñas in *Theolog. Mor. tom. 1. in Append. tractatu 9. dubit. 6. numero 9.* ratione valde notanda, quam ex Cardinali Lugo asserit Gobat *vbi supra, numero 405.* quia iste talis quando designat priores Medallas, &c. non ille propriè, sed Pontifex illis Medallii gratiam fecit, vnde apparet te nihil esse curum, si dicas, istam Indulgentiam pro hoc anno applico huic Rosario, pro sequente alteri: Itaque applicatio Indulgentiarum, rectius designationem, & substitutionem dixeris, non est concessio Indulgentiae; non enim tu, sed Pontifex, aut potius Deus immediate concedit illam Indulgentiam habentibus tale Numisma à te deputandum, quia facultas concedendae Indulgentias, nunquam delegatur Laicis, & feminis, & tamen ij possunt determinare grana, aut Imagines. Igitur

Igitur applicatio illa, seu designatio Indulgentiarum est tantum conditio, non autem causa Indulgentiæ. Ita et Cardinali Lugo Gobat num. 384. Sed ego inuenio hæc omnia, præter Gobat. & Lugum, docuisse Patrem Amicum in *Cursu Theologico*, tom. 8. *dispur. 20. sect. 6. n. 144.* ubi sic ait: Dices, sæpè Laicus Indulgentiam sibi à Pontifice concessam alteri communicat: non potest autem illam alteri communicare, nisi, cum illa simul à Pontifice acciperet potestatem eam communicandi: ergo de facto hæc potestas delegatur Laico. Respondetur distinguendo maiorem: communicat illam authoritatue, nego, per modum cuiusdam conditionis, qua posita, Pontifex ipse Indulgentiam applicat, concedo. Quando igitur Laicus Indulgentias à Pontifice obtinet, ut eas possit aliis etiam communicare, non accipit à Pontifice authoritatem Indulgentias concedendi, sed solum se habet vt conditio, qua posita Pontifex easdem Indulgentias ad alios etiam extendit. Ergo pacto noui Prouinciales Procuratores cum à Pontifice Indulgentias accipiunt, aliis communicant. Ita Amicus.

Nota hic obiter, quod vni eisdemque imagini, Grano, &c. plures, & diuersæ benedictiones applicare possunt. Ita Quintanaducenas *vbi supra*.

RESOL. XXVI.

De Indulgentia concessa Imagini, Rosario, Numismati & similibus percat, fractis illis, vel detritis?

Et notatur Indulgentias desinere esse per reuocationem concedentis.

Et an privilegia Bullæ Cruciatæ, & similia que conferuntur sub obligatione onerosa, ex parte recipientis, non possint, nisi subsistente, eaque urgente causa, reuocari, &c?

Observa tamen, quod de facto Indulgentia non cessant, donec eorum reuocatio legitime promulgetur.

Maior difficultas est, an sit etiam necessarium, ut ipsa actibus iniuria reuocationis perueniat ad aures Indulgentiam possidentis.

Item est dicendum de dispensatione votorum, &c. Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 10.

Alii sunt curiosi, & quotidie in praxi possunt accidere; vnde ego alibi, circa prædicta, alia addidi ex Gobat *de indulgent. part. 2. cap. 14. q. 37. num. 310.* Verum reor rem gratam Lectoribus facere si de aduocac ea, quæ etiam obseruat Dicastrillus *de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 1. dub. 7. num. 121.* sic itaque aliter; Maior difficultas esse potest de indulgentia concessa alicui imagini, cuius pars, vel contracta, vel detrita est, an tunc permaneat indulgentia in qua reuocatur, si contractio; vel detritio non sit enormis, sed adeo parua vt adhuc censetur absolute eadem imago permanere, etiamsi quod detritum, vel contractum est, de nouo, aut aliter instaretur, manere indulgentiam; quia censetur moraliter eadem imago. Si vero fractio, aut detritio sit adeo enormis, verbi gratia, si sit ita caput, aut pars magna corporis frangatur, & omnino destruat, tunc non manebit indulgentia; quia non manet imago; & si iterum reficiatur absolute, & consuetudo alia imago, sicut Ecclesia maiori ex parte est tota simul iuxta dicta loco notato de sacrificio Missæ. Si vero illa imago paulatim deteratur, & reficiatur, vt si vna die pars manus, & illa reponatur, etiam de nouo facta; alia die vnus pes, alia pars aliqua facta, aut barba, aut vnus oculus, ita ut statim sigillatim reparentur, tunc etiamsi decursu temporis tota imago esset mutata, ita ut nihil maneat earum partium, quæ prius fuerant, adhuc censeri potest eandem imagi-

nem continuatione, & perseuerare Indulgentiam, perinde atque de Ecclesia diximus hic, & loco notato, censeri eandem Ecclesiam continuatione, quando paulatim diruitur, & reparatur, tunc ergo propter continuationem semper censetur consecratio manere, manebit indulgentia.

2. Ex hac doctrina Philosophari etiam possumus in granis, Rosariis, numismatis, & similibus; atque in primis, si Rosario per modum vnus toti integro concessa sit indulgentia, etiamsi aliqua pauca grana seu globuli pereant fractione, aut amissione, &c. & supponantur alia grana alterius Rosarij, adhuc puto manere indulgentiam, censetur enim adhuc idem Rosarium. Imò etiam, si paulatim prædicto modo grana mutantur; potest enim censeri idem Rosarium continuatione, sicut dictum est de partibus Ecclesiæ, & dici solet etiam de aqua benedicta, quando paulatim præcedenti benedicta sufficit aliquid aquæ alterius non benedictæ, vt obiter, & per occasionem diximus *rr. 4. disp. 7. dub. 10. n. 126. iuxta c. Quod in dubijs de consecr. Eccles. vel Altaris.*

3. Eadem ratione, quando singulis granis datur indulgentia, si forte contingat aliquod granum ex parte frangi, ita ut absolute censetur manere, manebit indulgentia. Quod si granum tale sit, vt possit particula, quæ semel detritur, aut fractione tollitur, alia reparari, eodem modo philosophandum est, atque de toto Rosario.

4. Idem dictum puta de numismatis, in quibus illud etiam mihi videtur verum, licet annulus, seu armilla feruens ad suspendendam icunculam frangatur, adhuc manere indulgentiam, etiamsi, vel addatur noua Armilla, vel in ipso cyclo imaguncula aperiatur foramen pro illa suspendenda, adhuc enim censetur eadem.

5. Idem quoque in Rosario dictum puta, etiamsi linea, seu funiculus rumpatur; aut catena dissoluatur ex toto, vel ex parte, & grana inter se non habeant eundem ordinem, quando iterum in funiculum inferuntur; id enim totum non tollit quin verè, & secundum moralem estimationem sit idem Rosarium. Hucusque Dicastrillus, sed in casibus contingentibus ne deseras videre Gobat *vbi supra*.

6. Notandum est hic obiter, indulgentias desinere esse per reuocationem concedentis, tandiu enim durant, quandiu concedens voluerit durare. Vnde superior potest non solum valde, sed etiam licite per se loquendo indulgentias pro suo arbitrio reuocare; sunt enim, per se loquendo, beneficium gratuitatum, tum in fieri, tum in conseruari.

7. Dixi per se loquendo; nam per accidens fieri potest, vt saltem licite non reuocet, nisi causa exigens subsistat. Sic multi viri graues dicunt, privilegia Bullæ Cruciatæ, & similia, quæ conferuntur sub obligatione onerosa ex parte recipientis, non posse nisi subsistente, eaque urgente causa, reuocari, nimirum quia ex parte recipientis fuit aliquod onus susceptum, & exhibitum, scilicet ex parte particularium recipientium Bullas soluta cleemolyna, & ex parte Regis Hispaniarum, ad cuius petitionem confertur, sustentatio trirremium, seu classium, aliaque onera, & expensæ factæ in bonum reipublicæ Christianæ. Vnde istæ indulgentiæ conceduntur quasi per modum contractus; item si conferens indulgentias spontè iuret se illas non reuocaturum sine causa, non poterit sine causa reuocare, Legatur Suarius *lib. 8. de legibus cap. 37. num. 5. & 6.* ex communi sententia probat, privilegium datum per contractum onerosum, & remuneratum, esse irrevocabile.

8. Obserua tamen, quod de facto indulgentiæ non cessant, donec earum reuocatio legitime promulgetur, vt ad notitiam eorum, quibus concessæ sunt, moraliter peruenire

Sup. hoc in to. 2. tr. 4. ex lara doctrina Ref. 3. §. Sed proflus, ante mediū, vers. El ex- plo cta. & cursum in alio § eius nor.

Sup. conten- to in hoc, & duobus §§. seqq. sup. in tr. 3. Ref. 1. latè à §. Sed si aliquis.

N A
inia
L. IV. V
III